

**ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT)

Кафедра права

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова вченої ради
25.09.2023
протокол № 10, п. 10

ВВЕДЕНО В ДІЮ
Наказ від 25.09.2023 № 138

МІЖНАРОДНИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ

INTERNATIONAL PROTECTION OF HUMAN RIGHTS

РОБОЧА ПРОГРАМА

Ступінь вищої освіти	«бакалавр/ «bachelor»
Галузь знань	08 «Право» / 08 «Law»
Спеціальність	081 «Право» /081 «Law»
Освітня програма	«Право» /«Law»

Вінниця 2023

Розробник: Костюк Наталія, кандидат юридичних наук

Гарант освітньої програми «Право» - Наталія КОСТЮК, доцент кафедри права ВТЕІ ДТЕУ, канд. юрид., наук, доцент

Обговорено та схвалено на засіданні кафедри права 04.09.2023 р. пр. № 11; на засіданні вченої ради факультету економіки, менеджменту і права 15.09.2023 р. пр. № 09.

Рецензенти:

Світлана Хом'яченко, кандидат юридичних наук, доцент

Микола Пип'як, Генеральний директор юридичної фірми «Пип'як, Міллер та партнери»

Редактор: Фатєєва Т.
Комп'ютерна верстка: Шуляк Н.

Підп. до друку 05.10.2023 р. Формат 60x84/16. Папір офсетний
Друк ксероксний. Ум. друк. арк. 1,27.
Обл.-вид. арк. 0,93. Тираж 2. Зам. № 466.

Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ ДТЕУ
21000, м. Вінниця, вул. Хмельницьке шосе, 25

I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» є підготовка висококваліфікованих фахівців нової формації, здатних брати безпосередню участь у реалізації на різних рівнях суспільного виробництва економічних, політичних і правових реформ, поглибленні демократизації нашого суспільства, формуванні правової держави, які вміють тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти в практичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.

Результатом вивчення навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» є формування комплексу компетентностей:

інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та тендерні проблеми.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання здобувачів з навчальної дисципліни «Міжнародний захист прав людини» полягають:

PH 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

PH 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

PH 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу.

PH 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

PH 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Міждисциплінарні зв'язки: програма упорядкована відповідно до анотації освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів, базується на вивченні таких нормативних дисциплін, як «Конституційне право», «Адміністративне право», «Цивільне право», «Кримінальне право», «Трудове право».

Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного засвоєння студентом знань та підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових балів за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни. Мінімальний пороговий бал варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Рівні компетентності	За шкалою ДТЕУ	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий (дослідницький)	90-100	Має обґрунтовані та всебічні знання з дисципліни, вміє узагальнювати та систематизувати набуті знання; самостійно знаходить джерела інформації та працює з ними; проводить власні дослідження, може використовувати набуті знання та вміння при розв'язанні задач.
Достатній (частково-пошуковий)	82-89	Володіє навчальним матеріалом, вміє зіставляти та узагальнювати, виявляє творчий інтерес до предмету, виконує завдання з повним поясненням та обґрунтуванням, але допускає незначні помилки; може усвідомити нові для нього факти, ідеї.
	75-81	Володіє визначеним програмою навчальним матеріалом; розв'язує завдання, передбачені програмою, з частковим поясненням.
Елементарний (репродуктивний)	69-74	Володіє навчальним матеріалом на репродуктивному рівні; може самостійно розв'язати та пояснити розв'язання завдання.
	60-68	Ознайомлений з навчальним матеріалом, відтворює його на репродуктивному рівні; виконує елементарні завдання за зразком або відомим алгоритмом.
Низький (фрагментарний)	35-59	Ознайомлений та відтворює навчальний матеріал на рівні окремих фактів та фрагментів матеріалу; під керівництвом викладача виконує елементарні завдання.
	1-34	Ознайомлений з навчальним матеріалом на рівні розпізнавання та відтворення окремих фактів.

Здобувачі вищої освіти, які повністю виконали програму дисципліни та набрали достатню кількість балів, отримують підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання (згідно з Положенням Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти №12 від 07.02.2022).

У разі, якщо здобувач вищої освіти бажає поліпшити свою оцінку, або не набрав 75 балів, він складає екзамен з усієї програми навчальної дисципліни у вигляді письмового опитування знань згідно завдань встановленого зразка.

Результат виконання екзаменаційних завдань оцінюється з урахуванням результатів у співвідношенні 80:20, де 80 – максимальна оцінка за виконання екзаменаційного завдання, 20 – результат поточної успішності відповідно до шкали переводу поточної роботи для врахування її при підсумковій оцінці.

Здобувач вищої освіти, який не погоджується з оцінкою, отриманою під час підсумкового (семестрового) контролю, має право звернутися із проханням переглянути оцінку, одержану на екзамені (згідно Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань студентів №32 від 07.02.2022).

Обсяг дисципліни в кредитах та його розподіл (тематичний план)

Теми	Кількість годин			Форми контролю	
	Всього	З них			
		лекції	практ.		СРС
Тема 1. Поняття та основні етапи розвитку прав людини	20	4	4	12	УО, ОРСЗ, ПО, ІЗ, СУН
Тема 2. Правовий статус людини і громадянина в національному праві України	26	6	6	14	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ, Т
Тема 2.1. Поняття та елементи правового статусу людини та громадянина		2	2		
Тема 2.2. Система і принципи прав і свобод людини та громадянина України		2	2		
Тема 2.3. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства і біженців		2	2		
Тема 3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини	22	6	6	10	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ, КТ
Тема 3.1. Структура механізму реалізації прав, свобод та обов'язків людини і громадянина		2	2		
Тема 3.2. Регіональні механізми забезпечення прав людини		2	2		
Тема 3.3. Діяльність міжнародних органів у галузі захисту прав людини		2	2		
Тема 4. Юридичні механізми захисту громадянських (особистих) та політичних прав людини	18	4	4	10	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ
Тема 5. Юридичні механізми захисту соціально-економічних та культурних прав людини	18	4	4	10	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ, КТ
Тема 6. Захист прав людини, окремих соціальних груп та боротьба з порушеннями прав людини	18	4	4	10	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ, Т, СУН
Тема 7. Засади державної політики України в галузі захисту прав людини	22	6	6	10	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ
Тема 7.1. Повноваження Верховної Ради України в галузі прав людини		2	2		
Тема 7.2. Повноваження органів виконавчої влади в галузі прав людини		2	2		
Тема 7.3. Повноваження органів місцевого самоврядування і суду в галузі прав людини		2	2		
Тема 8. Система захисту прав людини в Україні	18	4	4	10	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ, КТ
Тема 9. Юридична відповідальність за порушення прав і свобод людини	18	4	4	10	УО, ОРСЗ, ДН, ІЗ, КТ, СУН
Разом	180	42	42	96	
Підсумковий контроль					Екзамен

Умовні позначення: УО – усне опитування; ПО – письмове опитування; Т – тестування; КТ – комп'ютерне тестування; ІЗ – індивідуальні завдання; ОРСЗ – оцінка розв'язання ситуаційної задачі; ДН – дистанційне навчання, СУН – система управління навчанням в системі Moodle

II ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст початкової дисципліни (теми програми)

Тема 1. Поняття та основні етапи розвитку прав людини

Поняття та юридична природа прав і свобод людини і громадянина. Класифікація прав і свобод людини та громадянина. Еволюція та концепції прав людини та громадянина. Роль держави і права в забезпеченні прав людини.

Юридичні джерела, що закріплюють права людини. Конституційно – правове регулювання прав людини і громадянина. Адміністративно – правове регулювання прав людини і громадянина. Цивільно–правове регулювання прав людини і громадянина.

Тема 2. Правовий статус людини і громадянина в національному праві України

Поняття, суть та елементи правового статусу людини та громадянина. Система прав і свобод людини та громадянина України: громадянські, політичні, економічні, соціальні, культурні і екологічні права і свободи. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.

Принципи взаємовідносин особи та держави. Поняття, суть, принципи, підстави набуття та припинення громадянства України. Засади правового статусу іноземних громадян і осіб без громадянства. Порядок в'їзду та виїзду з України іноземців. Імміграція і тимчасове перебування іноземців, надання притулку. Правовий статус біженців в Україні.

Тема 3. Міжнародні стандарти у сфері прав людини

Міжнародні стандарти в галузі прав і свобод людини. Характеристика Загальної декларації прав людини. Основні положення Міжнародного пакту про громадянські та політичні права. Зміст та структура Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права. Загальна характеристика Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Діяльність ООН, ЄС та Ради Європи в галузі прав людини.

Тема 4. Юридичні механізми захисту громадянських (особистих) та політичних прав людини

Поняття та види громадянських та політичних прав і свобод людини. Юридичні аспекти права людини на життя і повагу до її гідності, на свободу і особисту недоторканність. Недоторканність житла, таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції. Правова охорона сімейного та особистого життя. Право на свободу пересування та вільне обрання місця проживання.

Юридичні гарантії свободи слова, права на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації. Право брати участь в управлінні державними справами, референдумах. Активне та пасивне виборче право. Право збиратися мирно, без зброї і проводити збори, мітинги, походи й демонстрації. Право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та службових осіб цих органів.

Тема 5. Юридичні механізми захисту соціально-економічних та культурних прав людини

Система прав громадян в галузі економічного життя. Конституційні основи та цивільно-правове регулювання права приватної власності. Право громадян на підприємницьку діяльність та правове регулювання реєстрації суб'єктів господарювання. Право на працю та страйк.

Юридичне закріплення права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Правове закріплення права на безпечне довкілля. Екологічні права громадян. Юридичне закріплення права на соціальний захист. Права громадян як споживачів. Юридичне закріплення права на житло.

Тема 6. Захист прав людини, окремих соціальних груп та боротьба з порушеннями прав людини

Поняття і система гарантій реалізації конституційних прав людини. Інститут уповноваженого з прав людини. Юридичні гарантії прав людини: матеріальні і процесуальні норми, юридична відповідальність. Політичні гарантії прав і свобод людини та громадянина. Економічні гарантії прав і свобод людини та громадянина.

Право людини на правову допомогу і свобода вибору захисника своїх прав. Право захищати свої права і свободи від порушень та протиправних посягань і засоби його реалізації. Права людини умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Тема 7. Засади державної політики України в галузі захисту прав людини

Основні напрямки державної політики України в галузі захисту прав людини. Компетенція Верховної Ради України в галузі захисту прав людини. Правовий статус та компетенція Президента України в галузі захисту прав людини. Кабінет Міністрів України та його повноваження в галузі забезпечення захисту прав людини. Компетенція судів в галузі захисту прав людини. Діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. Компетенція органів місцевого самоврядування в галузі захисту прав людини.

Тема 8. Система захисту прав людини в Україні

Поняття судочинства та завдання судових органів з реалізації та захисту прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Система та компетенція правоохоронних органів, які забезпечують захист прав і свобод людини і громадянина. Роль адвокатури у забезпеченні захисту прав людини.

Порядок відшкодування шкоди, завданої громадянам неправомірними діями державних органів і посадових осіб. Захист прав людини в Європейському суді з прав людини.

Тема 9. Юридична відповідальність за порушення прав і свобод людини

Поняття та види юридичної відповідальності за порушення прав і свобод людини і громадянина. Ознаки та принципи юридичної відповідальності. Юридична відповідальність правопорушників як гарантія прав і свобод людини громадянина. Загальна характеристика конституційної, цивільно-правової, адміністративної та кримінальної відповідальності, що встановлена за порушення прав і свобод людини і громадянина.

Структура навчальної дисципліни

Результати навчання	Навчальна діяльність	Розрахований робочий час (год.)	
1	2	3	
<p>Знати: зміст і сутність термінологічного звороту «юридичні механізми захисту прав людини», дослідити його історію виникнення та джерела походження</p> <p>Вміти: визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин, здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання</p>	<p>Тема1.: Поняття та основні етапи розвитку прав людини</p> <p><i>Лекція 1.</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та класифікація прав і свобод людини та громадянина. 2. Нормативні документи, що закріплювали права, свободи та обов'язки людини в умовах історичного розвитку суспільства; 	2	
	<p><i>Лекція 2.</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українські ідеї про юридичні механізми захисту прав людини та їх закріплення в правових та інших документах. 2. Роль держави і права в забезпеченні прав людини. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 11, 23, 25.</i> <i>Додаткові: 36, 37, 45.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	2	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та доповнення матеріалу лекцій, підготовка доповіді на практичне заняття</p>		12
	<p>Практичне заняття 1.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Соціально-культурні та світоглядні передумови формування ідеї прав людини та громадянина. 2. Філософська та правова думка про права, свободи та обов'язки людини і громадянина. 	2	
	<p>Практичне заняття 2.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система та джерела прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. 2. Нормативні документи, що закріплювали права, свободи та обов'язки людини в Стародавній Греції, в Стародавньому Римі, в середні віки, нового часу та ХХ ст. 3. Розвиток прав і свобод людини в Україні. 	2	
<p>Знати: принципи правового статусу людини і громадянина,</p>	<p>Тема 2.: Правовий статус людини і громадянина в національному праві України</p>		

<p>поняття та структуру правового статусу, з'ясувати правове становище іноземців та осіб без громадянства в Україні</p> <p>Вміти: проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми</p>	<p>Тема 2.1. Поняття та елементи правового статусу людини та громадянина Лекція 3.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та зміст правового статусу людини і громадянина. 2. Громадянство України як елемент правового статусу. <p>Тема 2.2. Система і принципи прав і свобод людини та громадянина України Лекція 4.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система прав і свобод людини та громадянина України. 2. Принципи взаємовідносин особи та держави. <p>Тема 2.3. Правовий статус іноземців, осіб без громадянства і біженців Лекція 5.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості правового статусу іноземців, осіб без громадянства та біженців. 2. Порядок в'їзду та виїзду з України іноземців. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 4, 11, 20.</i> <i>Додаткові: 31, 49, 55.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та аналіз теоретичного матеріалу за поданим планом, підготовка до практичного заняття</p>	<p>14</p>
	<p>Практичне заняття 3. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та структура правового статусу. 2. Економічні права і свободи. 	<p>2</p>
	<p>Практичне заняття 4. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Громадянство та обов'язки як елемент правового статусу. 2. Принципи та обов'язки як елемент правового статусу. 	<p>2</p>
	<p>Практичне заняття 5. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус іноземців в Україні. 2. Депортація іноземців та осіб без громадянства. 	<p>2</p>
<p>Знати: основні юридичні ознаки міжнародних стандартів у сфері прав людини, з'ясувати основні юридичні ознаки міжнародних</p>	<p>Тема 3.: Міжнародні стандарти у сфері прав людини Тема 3.1. Структура механізму реалізації прав, свобод та обов'язків людини і громадянина Лекція 6.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та структура механізму реалізації прав, свобод та обов'язків людини і громадянина на міжнародному рівні. 2. Всесвітні механізми забезпечення прав людини. 	<p>2</p>

<p>стандартів у сфері прав людини</p> <p>Вміти: давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю, оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему</p>	<p>Тема 3.2. Регіональні механізми забезпечення прав людини <i>Лекція 7.</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Регіональні механізми забезпечення прав людини. 2. Загальна характеристика Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. <p>Тема 3.3. Діяльність міжнародних органів у галузі захисту прав людини <i>Лекція 8.</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність ООН в галузі прав людини. 2. Діяльність ЄС в галузі прав людини. 3. Діяльність Ради Європи в галузі прав людини. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 23, 25, 30.</i> <i>Додаткові: 39, 43, 48, 51, 52.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	<p>2</p> <p>2</p>
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка доповіді на практичне заняття, вирішення тестів в системі «MOODLE»</p>	<p>10</p>
	<p>Практичне заняття 6. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія походження стандартів у сфері прав людини. 2. Міжнародний механізм реалізації прав та обов'язків людини і громадянина. 	<p>2</p>
	<p>Практичне заняття 7. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність Європейського Союзу в галузі прав людини. 2. Компетенція ООН в галузі прав людини. 	<p>2</p>
	<p>Практичне заняття 8. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенція ООН в галузі прав людини. 2. Компетенція інших міжнародних організацій в галузі прав людини. 	<p>2</p>
<p>Знати: основні положення щодо захисту громадянських та політичних прав і свобод людини та громадянина</p> <p>Вміти: використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та</p>	<p>Тема 4.: Юридичні механізми захисту громадянських (особистих) та політичних прав людини <i>Лекція 9.</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види громадянських та політичних прав і свобод людини. 2. Юридичні аспекти права людини на життя, здоров'я та гідності . <p><i>Лекція 10.</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види та реалізація політичних прав і 	<p>2</p> <p>2</p>

<p>всебічного встановлення певних обставин, самостійно визначати ті обставини у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій</p>	<p>свобод.</p> <ol style="list-style-type: none"> Вибірчі права громадян України, право на інформацію. Свобода слова та думки, вільного вираження поглядів. Право на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 11, 15, 18, 23-25, 30.</i> <i>Додаткові: 36, 46, 48-55.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття, складання термінологічного словника</p>	10
	<p>Практичне заняття 9. План</p> <ol style="list-style-type: none"> Право людини на життя, право на громадянство та на свободу пересування. Право на особисту недоторканість, повагу до гідності людини та свободу від катувань, дотримання прав людини в місцях позбавлення волі. Юридичні гарантії свободи слова, право на участь в управлінні державними справами. <p>Практичне заняття 10. План</p> <ol style="list-style-type: none"> Юридичне закріплення виборчих прав громадян, законодавче регулювання свободи об'єднань громадян. Нормативно-правове забезпечення свободи зборів, мітингів, походів і демонстрацій. 	2
<p>Знати: особливості та систему прав громадян в галузі економічного життя</p> <p>Вміти: доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло</p>	<p>Тема 5.: Юридичні механізми захисту соціально-економічних та культурних права людини та громадянина. <i>Лекція 11.</i> План</p> <ol style="list-style-type: none"> Загальна характеристика соціально-економічних прав. Поняття та види економічних прав. Сутність та законодавче закріплення соціальних прав. <p><i>Лекція 12.</i> План</p> <ol style="list-style-type: none"> Особливості нормативного регулювання культурних прав громадян. Загальна характеристика конституційних обов'язків громадян України. 	2

	<p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 1, 7, 23, 25, 30.</i> <i>Додаткові: 41-47, 55.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та доповнення матеріалу лекції, складання термінологічного словника</p>	10
	<p>Практичне заняття 11. План 1. Юридичне закріплення права на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. 2. Нормативно-правова регламентація права на безпечне довкілля. Екологічні права громадян.</p>	2
	<p>Практичне заняття 12. План 1. Законодавче закріплення права на соціальний захист, освіти та підприємницьку діяльність. 2. Юридичне забезпечення права на житло.</p>	2
<p>Знати: поняття захисту прав людини, окремих соціальних груп та боротьби з порушеннями прав людини, з'ясувати основні положення правових актів, що регулюють питання захисту прав людини та окремих соціальних груп</p> <p>Вміти: виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи</p>	<p>Тема 6.: Захист прав людини, окремих соціальних груп та боротьба з порушеннями прав людини <i>Лекція 13.</i> План 1. Правовий статус релігійних організацій. 2. Особливості прав дітей та жінок.</p>	2
	<p><i>Лекція 14.</i> План 1. Боротьба з тероризмом та работоргівлею. 2. Права людини умовах воєнного чи надзвичайного стану.</p>	2
	<p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 11, 20, 21, 23-24, 26, 30.</i> <i>Додаткові: 54, 51.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття, вирішення тестових завдань в системі «MOODLE»</p>	10
	<p>Практичне заняття 13. План 1. Особливості правового захисту прав національних меншин. 2. Нормативно-правове забезпечення захисту прав дітей та жінок. 3.</p>	2
	<p>Практичне заняття 14. План</p>	2

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дотримання прав людини в місцях позбавлення волі. 2. Захист прав громадян України за її межами. 	
<p>Знати: основні положення міжнародних нормативно-правових актів, що регулюють міжнародного механізму забезпечення захисту прав людини питання</p> <p>Вміти: надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях</p>	<p>Тема 7.: Засади державної політики України в галузі прав людини</p> <p>Тема 7.1. Повноваження Верховної Ради України в галузі прав людини <i>Лекція 15.</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенція Верховної Ради України в галузі захисту прав людини. 2. Компетенція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. 	2
	<p>Тема 7.2. Повноваження органів виконавчої влади в галузі прав людини <i>Лекція 16.</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі захисту прав людини. 3. Роль Президента України в галузі забезпечення захисту прав людини. 	2
	<p>Тема 7.3. Повноваження органів місцевого самоврядування і суду в галузі прав людини <i>Лекція 17.</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенція судів в галузі захисту прав людини. 2. Компетенція органів місцевого самоврядування в галузі захисту прав людини. 	2
	<p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 2, 10, 11, 23, 25, 30.</i> <i>Додаткові: 31-34, 36, 37, 58.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка рефератів та доповідей на практичне заняття</p>	10
<p>Практичне заняття 15. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль судів в галузі захисту прав людини. 2. Роль Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у сфері захисту прав і свобод громадян. <p>Практичне заняття 16. План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повноваження Кабінету Міністрів України в 	2	
		2

	<p>галузі захисту прав людини.</p> <p>2. Повноваження органів виконавчої влади в галузі захисту прав людини.</p> <p>Практичне заняття 17.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повноваження органів місцевого самоврядування в галузі захисту прав людини. 2. Повноваження місцевих державних адміністрацій в галузі захисту прав людини. 	2	
<p>Знати: поняття та компетенцію судових і правоохоронних органів у сфері захисту прав, свобод та обов'язків людини і громадянина</p> <p>Вміти: застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки</p>	<p>Тема 8.: Система захисту прав людини в Україні</p> <p><i>Лекція 18.</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система та компетенція судових органів з реалізації та захисту прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. 2. Компетенція та система правоохоронних органів з реалізації та захисту прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. <p><i>Лекція 19.</i></p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Діяльність громадських організацій та об'єднань у сфері реалізації та захисту прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. 2. Юридичне закріплення права захищати свої права і свободи від порушень та протиправних посягань і засоби його реалізації. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 9, 20, 21, 23-25, 27.</i> <i>Додаткові: 34, 35, 52-55.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	2	
	<p>Завдання, які виносяться на СРС:</p> <p>Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття</p>	10	
	<p>Практичне заняття 18.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Захист прав людини органами внутрішніх справ. 2. Компетенція Служби безпеки України у сфері захисту прав людини. <p>Практичне заняття 19.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повноваження органів прокуратури у сфері захисту прав людини. 2. Роль адвокатури у сфері захисту прав людини. 	2	
			2
			2

<p>Знати: систему гарантій реалізації конституційних прав людини та особливості гарантій, передбачених Конституцією України</p> <p>Вміти: демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права, пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів</p>	<p>Тема 9.: Юридична відповідальність за порушення прав і свобод людини та громадянина <i>Лекція 20.</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття юридичної відповідальності за порушення прав і свобод людини та громадянина. 2. Конституційно-правова відповідальність за порушення прав і свобод людини і громадянина. 	2
	<p><i>Лекція 21.</i></p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види юридичної відповідальності за порушення прав і свобод. 2. Порядок оскарження дій чи бездіяльності державних органів та посадових осіб. <p><i>Рекомендовані джерела:</i> <i>Основні: 1-11, 20, 21, 22, 23.</i> <i>Додаткові: 31-46, 54, 55.</i> <i>Інтернет-джерела: 56-59.</i></p>	2
	<p>Завдання, які виносяться на СРС: Вивчення та доповнення матеріалу лекції, підготовка до практичного заняття, вирішення тестових завдань в системі «MOODLE»</p>	10
	<p>Практичне заняття 20.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Юридична відповідальність правопорушників як гарантія прав і свобод людини громадянина: поняття та соціальна сутність. 2. Ознаки та принципи юридичної відповідальності. 	2
	<p>Практичне заняття 21.</p> <p style="text-align: center;">План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Види юридичної відповідальності. 2. Підстави юридичної відповідальності. 	2
Разом	180	

III РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Загальна декларація прав людини. Прийнята і проголошена резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
3. Європейська конвенція з прав людини з поправками, внесеними відповідно до положень Протоколів № 11, 14 та 15 з Протоколами № 1, 4, 6, 7, 12, 13 та 16. URL: https://www.echr.coe.int/documents/convention_ukr.pdf
4. Європейська соціальна хартія. Страсбург, 3 травня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
5. Європейська конвенція з прав людини. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
6. Конвенція ООН про права дитини. Міжнародний документ від 20.11.1989. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text
7. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (1984 р.). № 995_085. 1984. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text
8. Міжнародний біль про права людини. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=65140
9. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 р. № 776/97-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
10. Регламент ЄСПЛ 01.01.2020. Страсбург. URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Rules_Court_RUS.pdf
11. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України. База даних «Законодавство України». ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
12. Резолюція 1165 (1998) Право на приватність. Рада Європи. Комітет Міністрів. Міжнародний документ. URL: <https://cedem.org.ua/library/rezolyutsiya-1165-1998-pravo-na-privatnist/>
13. Про Заяву Верховної Ради України «Про вчинення Російською Федерацією геноциду в Україні» : Постанова Верховної Ради України від 14 квітня 2022 р. № 2188-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2188-20#Text>
14. Про правовий режим надзвичайного стану : закон України. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 23. С. 176.
15. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118#Text
16. Про Центральну виборчу комісію: закон України. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 5. С. 17.
17. Кримінальний кодекс України : закон України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, N 25-26, ст.131.
18. Цивільний кодекс України : закон України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, NN 40-44, ст.356.

*Основні наукові роботи
Навчальні посібники:*

19. Дотримання прав людини в правоохоронній діяльності : навч. посіб. / І. П. Андрусак, Д. Є. Забзалюк, П. М. Липесевич та ін. ; за заг. ред. Д. Є. Забзалюка, Р. Б. Тополевського. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 320 с.
20. Задорожна С. М. Загальні принципи міжнародного права: еволюція та сучасність : монографія. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 360 с.
21. Міжнародне право у світі динамічних змін: контури майбутнього міжнародного правопорядку: колектив. монографія / за наук. ред. В. Репецького, І. Земана, В. Гутника. Львів-Дрогобич : Коло, 2021. 420 с.
22. Міжнародне публічне право : підручник: у 2 т. Т. 1. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін. ; за ред. В. В. Мицика. Харків : Основи теорії. 2019. Т. 1. 416 с.
23. Основи міжнародно-правових стандартів прав людини : навч.- метод. посібник / за ред. завідувача кафедри міжнародного та європейського права О. В. Бігняка. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 168 с.
24. Тополевський Р. Б., Федіна Н. В. Теорія держави і права : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 268 с.

Наукові статті у періодичних видіннях:

25. Мукан І. В. Інституційно-правові особливості функціонування суб'єктів державного управління з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2020. Т. 31 (70). № 6. С. 58–64.
26. Шаповалова І. Б. Інституційні процеси в системі захисту прав людини ЄС як фактор підвищення ефективності функціонування публічного управління в умовах сучасних глобалізаційних викликів. Актуальні проблеми державного управління. 2019. № 4 (80). С. 101–107.
27. Дешко Л. Конституційно-правові гарантії прав людини і основоположних свобод у сфері охорони здоров'я. Право України. 2011. №11-12. С.53-60.
28. Костюк Н.П., Бахновська І.П. Аналіз законодавчого регулювання соціальної підтримки малозабезпеченим сім'ям України в умовах євроінтеграції. Юридичний науковий електронний журнал: електронне наукове фахове видання. Запоріжжя: «Запорізький національний університет», 2022. № 9. С. 243-245.
29. Карпачова Н. Міжнародні стандарти у галузі прав і свобод людини та проблеми їх реалізації в Україні. *Право України*. 2019. №4. С.4-21.
30. Костюк Н.П. Правове регулювання діяльності органів виконавчої влади. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2022. № 97, т.1. С. 58-68.

Додаткові джерела:

31. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2019. 184 с.
32. Стецюк Н. В. Пам'ять про голодомор як складова державної політики збереження національної пам'яті українського народу (історико-правові аспекти). Міждисциплінарні підходи у дослідженні Голодомору-геноциду: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (19 листопада 2020 р.). Житомир : Полісся, 2021. 208 с.

33. Україна: 30 років на європейському шляху / Ю. Якименко та ін. ; Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. Київ : Заповіт, 2021. 392 с.
34. Муқан І. В. Інституційно-правові особливості функціонування суб'єктів державного управління з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2020. Т. 31 (70). № 6. С. 58–64.
35. Наливайко Л. Р., Степаненко К. В. Міжнародно-правові стандарти прав людини : навч. посіб. Дніпро : ДДУВС, 2019. 184 с.
36. Р. Наливайко, К.В. Степаненко, Є.М. Щербина. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. ЛДніпро: ДДУВС, 2020. 260 с.
37. Литвин В. Європейська конвенція з прав людини: уроки і перспективи *Право України*. 2010. № 10. С.4-17.
38. Ліпкан В. Інформаційні Юридичні механізми захисту прав людини та громадянина . *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №9. С.64-68.
39. Мацькевич М. Гуманізм конституційних культурних прав і свобод людини і громадянина. *Віче*. 2019. №22. С.22-25.
40. Мацькевич М. Культурні права та свободи людини і громадянина: питання регламентації змісту та реалізації. *Віче*. 2019. №20. С.24-26.
41. Мацькевич М. Міжнародно-правове регулювання культурних прав і свобод людини та громадянина, їх реалізація. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. №12. С.24-27.
42. Мельничук О. Право на освіту в контексті теорій праворозуміння. *Право України*. 2019. №2. С.180-185.
43. Орленко В. Еволюція прав і свобод людини. *Вісник КНТЕУ*. 2019. №3. С.89-100.
44. Осовий Г. Соціальні права не мають бути в одних руках. *Голос України*. 2019. 24 берез. С.7.
45. Пазенок А. Конституційне право на охорону здоров'я: сучасний стан та перспективи розвитку. *Право України*. 2019. № 3. С.120-125.
46. Письменна О. П. Проблеми правового регулювання захисту споживачів. *Реформування економічної системи України в контексті міжнародного співробітництва : збірник наукових праць Міжнародної науково-практичної конференції 21 квітня 2011 року*. Вінниця : Центр підготовки навчально-методичних видань ВТЕІ КНТЕУ, 2019. ч.2. С.424-426.
47. Плющ В. О. Державна політика щодо захисту прав і свобод людини в Україні. *Економіка& держава*. 2019. №11. С.86-89.
48. Попелюшко В. О. Мала судова реформа та захист прав громадян : навч. посібник. К : Кондор, 2019. 236с. (Юридична книга).
49. Юридичні механізми захисту прав людини та громадянина. Матеріали до бібліографії : праці Львів. лаб. прав людини і громадянина. Л. : [б. и.], 2020. 264 с.
50. Примаченко О. Права людини: новітні тенденції. *Дзеркало тижня*. 2019. 5 берез. С.6.

51. Сульженко Ю. Конституційний механізм реалізації економічних прав та свобод людини і громадянина в Україні. Віче. 2019. №14. С.16-19.
52. Сульженко Ю. Захист економічних прав та свобод людини й громадянина в Україні як один з основних чинників становлення і розвитку правової держави. Віче. 2019. №18. С.29-31.
53. Україна: права людини в перехідний період: монографія / Ред. В. І. Євінтов. К. : Сфера, 219. 184 с.
54. Флорескул Н. Правове регламентування фінансового забезпечення соціального захисту населення. Вісник КНТЕУ. 2019. №5. С.120-128.
55. Хаммарберг Т. Європейські стандарти прав людини та Україна. *Право України*. 2019. № 10. С.19-23.

Інтернет-ресурси(джерела):

56. www.zakon.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.
57. www.nbuv.gov.ua – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.
58. www.library.vn.ua – ВОУН бібліотека ім. В. Отамановського.
59. <http://sun.vtei.com.ua> – система дистанційного навчання «MOODLE».